

STOCKHOLMS STADSFULLMÄKTIGE

MOTIONER

1928

NR 7

Motion

av fru Anna Johansson-Visborg rörande utredning av frågan om en arbetskoloni för lungsjuka, delvis arbetsföra och vid Stockholms stads tuberkulosbyråer inskrivna män.

Hos alla dem, som syssla med social hjälpverksamhet och i synnerhet hos dem, som fått i uppdrag att sköta dispensärarbetet bland de lungsjuka, göres ideligen den erfarenheten, att en lungsjuk arbetare, som genom sanatorievård fått sin åkomma överförd från en aktiv process till en relativt stationär sådan, inom kortare eller längre tid visar tecken till återfall och ånyo måste söka sanatorievård.

I många fall är detta visserligen beroende på sjukdomens egen nyckfullhet och oberäknelighet; i ett betydande antal fall är dock orsaken att söka i vissa ogynnsamma yttre missförhållanden.

Efter sanatoriekuren har den sjuke synnerligen svårt att erhålla arbete; mera sällan kan han erhålla ett efter sin arbetsförmåga avpassat sådant; den privata arbetsgivaren kan ej sysselsätta den halva arbetskraften; för att erhålla anställning måste arbetaren oftast dölja sin åkomma och taga vad arbete som helst.

Detta blir då antingen i och för sig olämpligt eller också — vilket är det vanligaste — överansträngande för den lungsjuke, som måste söka hålla samma arbetstakt som sina friska kamrater.

Följden blir vanligen, att tämligen snart en försämring i hälsotillståndet inträder; lungåkomman visar tecken på akutisering; arbetaren blir arbetsförmögen och måste ånyo söka sanatorievård.

Följden härav blir ett vandrande ut och in på sanatoriet och ett yrkande på ökat antal sanatorieplatser, vilket åtminstone till en del skulle kunna undvikas, om lämpliga åtgärder vidtoges.

För närvarande finnas vid Stockholms tuberkulosbyråer inskrivna cirka 6,000 lungsjuka, varav minst ett 1,000-tal mer eller mindre arbetsföra vuxna, och av dessa äro omkring 75 % arbetslösa. Bland dessa cirka 750 arbetslösa mer eller mindre arbetsföra individer äro omkring 350 sådana, som ej äro arbetsvilliga, d. v. s. försörjningsfall. Återstå således omkring 400 vuxna arbetsföra män och kvinnor, som äro villiga till arbete och lämpliga för en eventuell arbetskoloni.

Stode till dispensärens förfogande tillgång till ett efter den sjukens hälsotillstånd och förmåga lämpligt och avpassat arbete, varigenom denne kunde helt eller åtminstone delvis försörja sig, är det sannolikt, att ett nysjuknande — åtminstone för såvitt detta är beroende på yttre missförhållanden — kunde undvikas; att sjukdomen således kunde hållas varaktigt stationär, eventuellt förbättras, och arbetsförmågan höjas, så att den sjuke med mindre risk kunde återgå till den fria arbetsmarknaden.

Inom intresserade kretsar ha härför, såsom känt, föreslagits inrättande av *arbetskolonier* på landet för lungsjuka, mer eller mindre arbetsföra individer, vilkas sjukdom är stillastående eller stadd i förbättring och vilka ej för tillfället fordra sanatorievård.

I England finnas sedan många år sådana arbetskolonier av olika slag och drivas med i det hela gott resultat.

Danmark och Norge ha likaledes sedan några år arbetskolonier och det senaste året har Finland följt exemplet, och där drives energisk propaganda härför.

I vårt land har saken sedan länge diskuterats, och Svenska nationalföreningen mot tuberkulos har haft en kommitté tillsatt för bland annat denna fråga; i riksdagen har herr A. Wahl väckt motion om samma sak, men intet utlåtande har givits, ej heller åtgärd vidtagits.

Här i Stockholm har på initiativ av föreståndarna för tuberkulosbyråerna för något år sedan en förening för ändamålet planerats, program för verksamheten uppgjorts, positivt förslag om igångsättande av arbetskoloni i mindre skala å viss plats framlagts och ansökan om bidrag från Stockholms stad ingivits med tillstyrkan från såväl fattigvårds- som hälsovårdsnämnderna men återtagits på grund av drätselnämndens avstyrkande utlåtande.

På grund av vad här ovan anförts hemställes,

att stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt hälsovårdsnämnden att skyndsamt låta utreda frågan om en arbetskoloni för lungsjuka, delvis arbetsföra män, inskrivna vid Stockholms stads tuberkulosbyråer, samt inkomma med på denna utredning grundat förslag i frågan.

Stockholm den 7 maj 1928.

Anna Johansson-Visborg